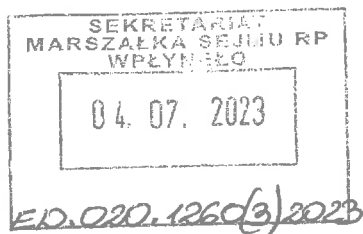

Do druku nr 3336

Warszawa, dnia 3 lipca 2023 roku

KK-0058-0156(1)/23

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

W nawiązaniu do pisma Krajowej Rady Izby Architektów z dnia 1 czerwca 2023 r. podpisanego przez Prezesa Krajowej Rady Izby Architektów RP, arch. Piotra Fokczyńskiego oraz Sekretarza Krajowej Rady Izby Architektów RP, arch. Krzysztofa Nowaka, wyrażającego sprzeciw wobec projektu ustawy o zmianie ustawy Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw (UD427), skierowanego do Sejmu (druk nr 3336), Polska Izba Inżynierów Budownictwa uprzejmie wyjaśnia co następuje:

W przedmiotowym piśmie jego autorzy podkreślili, że w uzasadnieniu projektu ustawy dokonano jedynie fragmentarycznej oceny proporcjonalności, zaś obowiązek jej sporządzenia wynika wprost z art. 6a ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. z 2023 r. poz. 334). Przedstawiciele samorządu zawodowego architektów podkreślili, że przeprowadzona przez nich analiza proporcjonalności wskazuje na wysokie ryzyko niezgodności ocenianego projektu ustawy z przepisami Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2018/958 z dnia 28 czerwca 2018 r. w sprawie analizy proporcjonalności przed przyjęciem nowych regulacji dotyczących zawodów (Dz. U. UE L 173 z 9.07.2018, str. 25).

Należy jednak zauważyć, że argumentacja zawarta w analizie Krajowej Rady Izby Architektów RP opiera się zasadniczo na błędnych założeniach, że projektowane regulacje otwierają (poszerzają) dostęp do zawodu, tymczasem projektodawca proponuje w rzeczywistości ułatwienie dostępu do egzaminu, którego celem jest weryfikacja zdobytej wiedzy i doświadczenia, nie zaś ułatwienie dostępu do zawodu. Zasady przeprowadzania egzaminu nie ulegają zmianie, przeprowadzają go w dalszym ciągu wykwalifikowane osoby będące jednocześnie członkami samorządu zawodowego architektów. To przede wszystkim od egzaminatorów oraz organu, który wydaje decyzję o nadaniu lub odmowie nadania uprawnień budowlanych zależy, czy do wykonywania zawodu dopuszczone zostaną odpowiednio wykwalifikowane osoby.

Ponadto należy podkreślić, że zastrzeżenia przedstawicieli Krajowej Rady Izby Architektów dotyczące kształtu procedowanych zmian projektu ustawy – Prawo budowlane, z wielu istotnych zmian prawnych, skupiają się wyłącznie na zagadnieniu rozszerzenia kręgu osób uprawnionych do ubiegania się o uzyskanie uprawnień budowlanych do sporządzania projektów w zakresie rozwiązań architektonicznych w ograniczonym zakresie oraz przywróceniu możliwości uzyskania takich uprawnień przez osoby ze średnim wykształceniem technicznym.

We wskazanym projekcie Ministerstwo Rozwoju i Technologii zaproponowało wykreślenie z art. 15a ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2021 r., poz. 2351, z późn. zm.)

fragmentu przepisu: „w zabudowie zagrodowej lub na terenie zabudowy zagrodowej” w przypadku uprawnień osób z wykształceniem wyższym. W wyniku przedmiotowej zmiany osoby legitymujące się wykształceniem wyższym mogłyby, po spełnieniu innych koniecznych warunków, uzyskać uprawnienia budowlane w specjalności architektonicznej w ograniczonym zakresie, które uprawniałyby do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi, w odniesieniu do architektury obiektu o kubaturze do 1000 m³ o kategorii I, II, III, XVIII, XX. W przypadku zaś osób posiadających tytuł zawodowy technika albo dyplom zawodowy albo dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodzie nauczonym na poziomie technika zakres ten byłby ograniczony do architektury obiektu o kubaturze do 1000 m³ w zabudowie zagrodowej lub na terenie zabudowy zagrodowej.

Wskazana zmiana postulowana była już wielokrotnie przez środowisko inżynierów budownictwa, ponieważ obecne rozwiązanie w zakresie uprawnień architektonicznych należy uznać za deprecjonujące zawód inżyniera budownictwa. Tym bardziej, iż brak w przedmiotowym przypadku symetrii w zakresie uprawnień w ograniczonym zakresie w specjalności architektonicznej w stosunku do uprawnień w specjalności konstrukcyjno-budowlanej, której przedstawiciele odpowiadają za bezpieczeństwo konstrukcji całego obiektu. W konsekwencji powyższego osoby z wykształceniem wyższym architektonicznym uzyskują uprawnienia do projektowania w specjalności konstrukcyjno-budowlanej w zakresie ograniczonym do kubatury 1 000 m³, bez ograniczenia co do terenu, na którym dana inwestycja mogłaby być realizowana, w przeciwieństwie do uprawnień architektonicznych w ograniczonym zakresie, gdzie ograniczenia terytorialne zostały przewidziane.

W opinii PIIB, która popiera propozycję Ministerstwa Rozwoju i Technologii w tym zakresie, przedmiotowe ograniczenie terytorialnie w uprawnieniach budowlanych w specjalności architektonicznej w ograniczonym zakresie nie ma racji bytu i powinno być zlikwidowane.

Należy w tym miejscu wskazać też na **brak merytorycznego uzasadnienia dla przyjęcia, że projekt sporządzony przez inżyniera w ramach posiadanych uprawnień budowlanych do projektowania w ograniczonym zakresie nie może być podstawą realizacji obiektu budowlanego na terenach miejskich.** Czym różnią się obiekty o takich samych parametrach realizowanych na terenach zabudowy zagrodowej i poza takim terenem? Z pewnością warunki techniczne nie różnicują projektów według powyższego kryterium.

Powyższe różnicowanie zakresu ograniczenia uprawnień nie znajduje uzasadnienia także w programach kształcenia, to znaczy, że na kierunku architektura, czy architektura i urbanistyka studenci nie uzyskują pełniejszego przygotowania w zakresie konstrukcji, niż studenci na kierunku budownictwo w zakresie architektury. Trudno więc znaleźć racjonalne uzasadnienie dla dalszego utrzymywania wskazanego różnicowania zakresu wprowadzanych ograniczeń w uprawnieniach budowlanych. **Potwierdza to m.in. stanowisko zawarte w piśmie z dnia 25 stycznia 2023 r. przez prof. dr hab. inż. Andrzeja Szarata, wyrażone w imieniu Dziekanów kształcących na kierunku budownictwo (kopię pisma przesyłam w załączeniu).**

Kolejny zarzut stawiany przez środowisko architektów dotyczy rzekomego zniechęcenia abiturientów przez nowe rozwiązania do „wyboru ścieżki wyższych studiów architektury, na rzecz ukończenia szkoły branżowej lub studiów budownictwa, które to studia uprawniać będą do szerokiego projektowania architektonicznego w mniejszej skali.”. **Trudno zgodzić się z takim stwierdzeniem, ponieważ ukończenie studiów architektonicznych daje znacznie szersze możliwości projektowania w architekturze niż w przypadku ukończenia szkoły średniej, czy tylko kierunku pokrewnego, po ukończeniu których można ubiegać się wyłącznie o uprawnienia w ograniczonym zakresie.**

Dalej w przedmiotowym piśmie czytamy, że: „W konsekwencji zawód architekta stanie się zawodem niszowym, co wpłynie bez wątpienia na jakość usług projektowania architektonicznego.”. **Trudno**

znaleźć związek między małym zainteresowaniem określonym zawodem, a jakością w zakresie jego wykonywania.

Kolejny fragment budzący wątpliwości dotyczy zainteresowania zdobywaniem uprawnień budowlanych. W piśmie czytamy: „Rozwiązania prawne powinny dotyczyć zachęcania absolwentów studiów architektonicznych do zdobywania uprawnień budowlanych (jedynie 30% absolwentów architektury ubiega się o nadanie uprawnień w specjalności architektonicznej).” W Polskiej Izbie Inżynierów Budownictwa nie stwierdzamy takiego problemu. Problem z kolei odnotowujemy w przypadku absolwentów kierunku „budownictwo”, który jest kierunkiem pokrewnym do uzyskania uprawnień budowlanych w specjalności architektonicznej do projektowania w ograniczonym zakresie. Do naszego samorządu wpływają skargi, że nasi członkowie z dyplomem magistra inżyniera budownictwa otrzymują w Izbie Architektów RP decyzje o odmowie nadania uprawnień budowlanych do projektowania w specjalności architektonicznej w ograniczonym zakresie. Powodem odmowy jest badanie, wbrew obowiązującym przepisom, które uznają z mocy prawa kierunek budownictwo za pokrewny do uzyskania takich uprawnień, suplementu do dyplomu i uznawaniu, że nie spełnia on wymagań do uzyskania takich uprawnień.

Przyjęta przez samorząd zawodowy architektów wykładnia prawa była już wielokrotnie uznawana za niewłaściwą przez sądy administracyjne np. w orzeczeniach z dnia 19 maja 2016 r., sygn. akt VI SA/Wa 2012/15; z dnia 13 listopada 2018 r., sygn. akt VI SA/Wa 886/18 oraz z dnia 21 listopada 2018 r., sygn. akt VI SA/Wa 800/18. Mimo wszystko nadal Izba Architektów, zarówno na szczeblu okręgowym, jak i krajowym, ignorując prawomocne orzeczenia sądów, stosuje swoją bezprawną praktykę orzekania nie dopuszczając inżynierów do wykonywania zawodu.

Wobec powyższego pragnę zwrócić uwagę, że pismo przedstawicieli Izby Architektów RP nie przedstawia sprawy w sposób rzetelny, lecz stanowi wyraz dążenia do troski nie o dobro publiczne i interes publiczny co jest ustawowym zadaniem samorządów zawodów zaufania publicznego, lecz o dobro i ochronę interesów wąskiej grupy zawodowej, tj. architektów, którzy chcą zachować monopol w zakresie projektowania rozwiązań architektonicznych nieskomplikowanych obiektów.

W tym miejscu należy przypomnieć, że niemalże 80 lat, tj. od 1928 r. do 2004 r. osoby ze średnim wykształceniem technicznym upoważnione były do sporządzania projektów w zakresie rozwiązań architektonicznych i nie odnotowano katastrof budowlanych przy obiektach zaprojektowanych przez tę grupę fachowców. Tym bardziej, że dotyczyły i dotyczą one obiektów o niewielkiej kubaturze i niewielkim stopniu skomplikowania, jak np. budynki mieszkalne jednorodzinne o powierzchni zabudowy do 70m².

Nie można też pominąć milczeniem odniesienia do kwestii bezpieczeństwa ludzi i mienia oraz realizowanych obiektów budowlanych, za które to bezpieczeństwo odpowiadają przede wszystkim przedstawiciele naszego samorządu, a nie architektów, którzy z zasady odpowiedzialni są za estetykę realizowanych obiektów budowlanych, rozmieszczenie pomieszczeń oraz dobór użytych materiałów. To konstruktorzy odpowiadają za obliczenia konstrukcji, to przedstawiciele branży sanitarnej i elektrycznej odpowiadają za bezpieczeństwo sieci i instalacji itd.

Z pewnością jednak możliwość uzyskania uprawnień budowlanych przez szerszą grupę osób, które obecnie mają zamkniętą drogę do wykonywania zawodu, przyczyni się do poszerzenia dostępu do usług projektowych, zwiększy konkurencyjność na rynku usług projektowych oraz dostępność dla obywateli o średnich lub niskich dochodach. W ten sposób nastąpi też obniżenie kosztów budowy budynków na własne potrzeby mieszkaniowe.

Na koniec pragnę zauważyć, że już kolejny raz środowisko architektów w sposób publiczny dopuszcza się deprecjonowania zawodu inżyniera budownictwa, który anagogenicznie jak zawód architekta, jest zawodem zaufania publicznego.

Z całą stanowczością pragnę też podkreślić, że brak standardów w zakresie kształcenia nie oznacza, że poziom kształcenia inżynierów budownictwa wszystkich branż jest niski, co sugerują przedstawiciele architektów. Nie można też zapominać, że architekci nie są samodzielni w projektowaniu i realizacji obiektów budowlanych, więc może warto zaprzestać wprowadzania antagonizmów między przedstawicielami zawodów, które muszą na co dzień ze sobą ściśle współpracować dla interesu publicznego i dla jego ochrony.

Z poważaniem
mgr inż. Mariusz Dobrzeńiecki

Prezes Krajowej Rady PIIB
(dokument podpisany elektronicznie)

Kraków, 25 stycznia 2023 r.

Sz. P.

Mgr inż. Mariusz Dobrzeński,
Prezes Krajowej Rady Polskiej Izby Inżynierów
Budownictwa

W związku z prowadzonymi pracami legislacyjnymi nad zmianą przepisów ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw (projekt z dnia 16 listopada 2022 r., druk UD427), jednoznacznie uznajemy, że zmiany dotyczące wykreślenia następującego fragmentu przepisu art. 15a ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2021 r., poz. 2351 z późn. zm.): „w zabudowie zagrodowej lub na terenie zabudowy zagrodowej”, są rozwiązaniem, które przyniesie pozytywny rezultat zarówno dla branży budowlanej jak i dla ogółu społeczeństwa.

Wskazana zmiana postulowana była już wielokrotnie przez środowisko inżynierów budownictwa, z uwagi na brak w przedmiotowym przypadku symetrii w zakresie uprawnień w ograniczonym zakresie w specjalności konstrukcyjno-budowlanej, której przedstawiciele odpowiadają za bezpieczeństwo konstrukcji, a więc całego obiektu. W świetle obowiązujących przepisów, osoby z wykształceniem wyższym architektonicznym uzyskują uprawnienia do projektowania w specjalności konstrukcyjno-budowlanej w ograniczonym zakresie jedynie kubatury do 1 000 m³, bez ograniczenia co do terenu, na którym dana inwestycja mogłaby być realizowana. Zatem projekty sporządzone przez architektów w zakresie konstrukcji mogą być realizowane na dowolnym terenie.

W wyniku projektowanej zmiany prawnej osoby legitymujące się dyplomem inżyniera w zakresie architektury lub architektury i urbanistyki, jak również osoby z dyplomem magistra inżyniera budownictwa mogłyby uzyskać uprawnienia budowlane w specjalności architektonicznej w ograniczonym zakresie, które uprawniałyby do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi, w odniesieniu do architektury obiektu o kubaturze do 1000 m³.

Przedmiotowe ograniczenie terytorialne w uprawnieniach budowlanych w specjalności architektonicznej w ograniczonym zakresie nie ma racji bytu i powinno być zlikwidowane. Przemawia za tym wiele argumentów:

- 1) Obowiązujące w obecnych uprawnieniach ograniczenie do „zabudowy zagrodowej lub terenu zabudowy zagrodowej” jest pojęciem nie do końca wyjaśnionym. Pojęcie „zabudowy zagrodowej” zostało zdefiniowane w § 3 pkt 3 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. – w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2022 r., poz. 1225). Zgodnie z powyższym, przez zabudowę zagrodową należy rozumieć w szczególności budynki mieszkalne, budynki gospodarcze lub inwentarskie w rodzinnych gospodarstwach rolnych, hodowlanych lub ogrodniczych oraz w gospodarstwach leśnych. Jednak ograniczenie do „terenu zabudowy zagrodowej” nie zostało zdefiniowane w przepisach Prawa budowlanego. Zostało użyte jedynie w zał. nr 1 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu

zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. poz. 2404), gdzie nie zostało wyjaśnione. Wobec powyższego zachodzi problem w zakresie definiowania zakresu tak ograniczonych uprawnień budowlanych.

- 2) Brak merytorycznego uzasadnienia dla przyjęcia, że projekt sporządzony przez inżyniera w ramach posiadanych ograniczeń nie może być podstawą realizacji obiektu budowlanego na terenach miejskich. Pod względem technicznym, obiekty o takich samych parametrach realizowane na terenach zabudowy zagrodowej i poza takim terenem nie różnią się. Wręcz przeciwnie, warunki techniczne nie różnicują projektów pod względem terenów, na których mają być one realizowane, są jednakowe dla wszystkich obiektów budowlanych.
- 3) Brak uzasadnienia dla wskazanego różnicowania zakresu ograniczeń uprawnień także w programach kształcenia. Nie ma podstaw do przyjęcia, że na kierunku Architektura, czy Architektura i Urbanistyka studenci uzyskują pełniejsze przygotowanie w zakresie konstrukcji, niż studenci na kierunku Budownictwo w zakresie architektury.
- 4) Wiele osób posiada uprawnienia budowlane wydane przed 1 stycznia 1995 r., które upoważniają w jeszcze szerszym zakresie do sporządzania projektów w odniesieniu do rozwiązań architektonicznych i nie można wskazać jakichkolwiek problemów z tym związanych.
- 5) Wskazana propozycja zmiany wpisuje się w politykę państwa na rzecz obniżania kosztów sporządzania projektów oraz zwiększenie konkurencyjności w tym zakresie.

Biorąc powyższe pod uwagę trudno znaleźć racjonalne uzasadnienie dla dalszego utrzymywania wskazanego różnicowania zakresu wprowadzanych ograniczeń w specjalności budowlanej w ograniczonym zakresie. Apelujemy o przyjęcie wyżej wymienionych rozwiązań i usprawnienie przez to procesu budowlanego w Polsce.

W imieniu Dziekanów wymienionych Wydziałów
kształcących na kierunku Budownictwo,

prof. dr hab. inż. Andrzej Szarata

Pani
dr hab. inż. Renata Walczak, prof. uczelni
Politechnika Warszawska
Wydział Budownictwa, Mechaniki i Petrochemii –
Filia w Płocku
ul. Łukasiewicza 17
09-400 Płock

Pan
prof. dr hab. inż. Marek Cała
Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica
w Krakowie
Wydział Inżynierii Lądowej i Gospodarki Zasobami
Al. Mickiewicza 30
30-059 Kraków

Pani
dr hab. inż. Joanna Żukowska, prof. uczelni
Politechnika Gdańska
Wydział Inżynierii Lądowej i Środowiska
ul. Gabriela Narutowicza 11/12
80-233 Gdańsk

Pani
dr hab. inż. Danuta Bryja, prof. uczelni
Politechnika Wrocławska
Wydział Budownictwa Lądowego i Wodnego
pl. Grunwaldzki 11
50-377 Wrocław

Pan
dr hab. inż. Grzegorz Majewski, prof. uczelni
Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w
Warszawie
Wydział Budownictwa i Inżynierii Środowiska
ul. Nowoursynowska 159
02-776 Warszawa

Pan
dr hab. inż. Maciej Dutkiewicz, prof. uczelni
Politechnika Bydgoska
Wydział Budownictwa, Architektury i Inżynierii
Środowiska
ul. Prof. S. Kaliskiego 7
85-796 Bydgoszcz

Pan
dr hab. inż. Maciej Major, prof. uczelni
Politechnika Częstochowska
Wydział Budownictwa
ul. Akademicka 3
42-200 Częstochowa

Pan
prof. dr hab. inż. Dariusz Gawin
Politechnika Łódzka
Wydział Budownictwa, Architektury i Inżynierii
Środowiska
al. Politechniki 6
90-924 Łódź

Pani
prof. dr hab. inż. Joanna Bzówka
Politechnika Śląska
Wydział Budownictwa
ul. Akademicka 5
44-100 Gliwice

Pan
prof. dr hab. inż. Andrzej Garbacz
Politechnika Warszawska
Wydział Inżynierii Lądowej
Aleja Armii Ludowej 16
00-637 Warszawa

Pan
prof. dr hab. inż. Jacek Pielecha
Politechnika Poznańska
Wydział Inżynierii Lądowej i Transportu
Ul. Piotrowo 5
60-965 Poznań

Pan
prof. dr hab. inż. Lech Lichotaj
Politechnika Rzeszowska im. Ignacego Łukasiewicza
Wydział Budownictwa, Inżynierii Środowiska i
Architektury
ul. Poznańska 2
35-084 Rzeszów

Pani
dr hab. inż. Anna Głowacka, prof. ZUT
Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w
Szczecinie
Wydział Budownictwa i Architektury
al. Piastów 17
70-310 Szczecin

Pan
dr hab. inż. Dariusz Popielarczyk, prof. uczelni
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
Wydział Geoinżynierii
ul. Prawocheńskiego 15
10-720 Olsztyn